



Леся Українка (1871 – 1913)

25 лютого - день народження однієї з найвідоміших українських поетес Лесі Українки, яка стала для країни символом сильного духу, одержимості, нескореності та жаги до життя. Недарма поетесу величають Дочкою Прометея.

Справжнє ім'я Лесі Українки - Лариса Петрівна Косач-Квітка. Мати, Ольга Петрівна Драгоманова-Косач - письменниця, яка творила під псевдонімом Олена Пчілка. Батько - високоосвічений поміщик, який дуже любив літературу і живопис. Дядько - відомий український діяч Михайло Драгоманов.

У дитинстві Леся була дуже кмітливою і схоплювала все на льоту. Вона навчилася читати ще в чотири роки, шестирічний вже майстерно вишивала, а о дев'ятій - написала свій перший вірш.

У родині Лесю називали по-різному: Лариса, Леся, Зєя, Мішолосія. Ім'я Зєя (чи Зейчік) походить від назви сорту кукурудзи «зєя японіка» (тонка, як стебло), так її називала мама. Ім'я Мішолосія ділилося навпіл - так називали Лесю і її брата Михайла, з яким письменниця була дуже близька.

Поетеса знала 7 мов - українська, французька, німецька, англійська, польська, російська і італійський, хоча і не вчилася в школі. Її вчила мати і приватні вчителі.

У 12 років Леся Українка зайнялася перекладом книги «Вечори на хуторі біля Диканьки» Н.В. Гоголя, її почали друкувати в українських літературних журналах. У 19-річному віці Леся сама написала для молодших сестер «Давню історію східних народів».

Свій псевдонім Лариса Косач запозичила у дядька - Михайла Драгоманова. Він підписувався як «Українець». А оскільки Леся дуже любила свого дядька і захоплювалася їм, то вирішила в чомусь бути схожою на нього. Псевдонім «Українка» з'явився, коли дівчині було всього 13 років.



Леся дуже любила музику і мала великі здібності до гри на фортепіано. Вона не могла їх розвинути через хворобу кісток. Але мала дуже хороший слух і голос. 220 народних мелодій записано з її голосу.

Все життя Леся Українка боролася з хворобою. Перші ознаки туберкульозу кісток з'явилися у Лесі в 11-12 років - цією хворобою була вражена у неї рука. В кінці 80-х - початку 90-х років XIX ст. хвороба ослабла, але в середині 90-х перекинулася на ногу. З тих пір поетеса жила в санаторіях: в Карпатах, в Сан-Ремо, дві зими на Кавказі. Потім - Ялта, Кутаїсі, Берлін. Писала Леся в гарячковому натхненні, тому поспішала висловити все, що було на серці.

Її твори, крім великого ідейного значення, мають ще й високу художню цінність. У своїх ліричних віршах, епічних поемах і, перш за все, в драматичних творах вона

ввела нові засоби художнього слова, нові форми вираження, мелодію вірша.

Крім цього, поетеса ввела в українську мову такі слова, як «напровесні» і «промінь». І якщо перше слово ще можна віднести до літературної неологізму, то друге можна назвати навіть науковим терміном. Дивно, адже зараз ці слова здаються цілком звичними.



Першим справжнім коханням Лесі Українки дослідники називають її «друга по нещастю» - хворого на туберкульоз Сергія Мержинського. Вони познайомилися в Ялті в 1897 р, коли обидва приїхали на лікування. Йому було 27

років, їй - 26. Спочатку він їй не сподобався, але поступово проник в душу. Він називав письменницю «Леся-Ларочка». Сергій помер у неї на руках в Мінську від туберкульозу легенів. Біля його смертного ложа Леся написала поему «Одержима».

Через шість років після смерті Мержинського, Леся познайомилася зі студентом-першокурсником Климентом Квіткою, музикознавцем і збирачем народних пісень. Коли вона оголосила про своє рішення вийти за нього заміж, її мати була категорично проти. Однак характер у Лесі був рішучий. Вона повністю відмовилася від батьківських грошей і пішла до Клименту, щоб почати з ним нову, самостійне життя. Одружившись, Климент довів Лесі своє щире почуття. Він намагався зібрати гроші для лікування дружини, для цього розпродав усе своє майно. На виручені суми Леся лікувалася в Європі у найкращих докторів, але хвороба продовжувала прогресувати ...



Леся багато подорожувала по світу в надії, що лікарі вилікують її від хвороби. У той же час вона не переставала писати. Життя великої письменниці рятували лікарі Єгипту, Греції, Німеччини та Австрії. Однак,

все було марно - до хвороби кісткового туберкульозу додалася невиліковна хвороба нирок. Але чим сильніше наступав недуга, тим завзятіше опиралася жінка, тим напруженіше вона працювала. Саме в останні роки життя Леся створила найкращі свої твори - драму феєрію «Лісова пісня», поему «Адвокат Мартіан», велику драму «Камінний господар, або Дон Жуан».

Леся Українка померла 19 липня 1913 року в Сурамі (Грузія) у віці 42 років, а поховали її в Києві, на рідній землі.

Бібліотека університету в своєму фонді рідкісних і цінних видань має:

- Українка Леся Вибрані твори в 3-х томах. Т.2. Драматичні твори.- 1936.
- Українка Леся Вибрані поезії.- 1945.
- Украинка Леся Лесная песня.- 1944.

Тому приходьте знайомитися з цими цікавими виданнями.



Ні! я жива!
Я буду вічно жити!
Я в серці маю те,
що не вмирає...

Леся Українка